

SARDANISTICA

Portantveu del Foment de la Sardana de Lleida

Normes per a saber comptar i repartir la sardana

NORMES PER A COMPTAR-LA

(Continuació)

Com es pot veure en l'anterior planta, la primera part està destinada a comptar, o sigui que no es reparteix perquè hom no sap encara el nombre de compassos que tenen els curts i els llargs.

Per a esbrinar el nombre de compassos dels curts i dels llargs, s'ha de parar esment en el motiu musical amb què comença la sardana, comptant els compassos fins que es torni a repetir el motiu musical del començament que indica que ja ha començat l'altra tirada. Llavors hom ja sap el nombre de compassos que tenen els curts o bé els llargs, segons siguin d'una classe o altra els compassos comptats, tornant-los a comptar en la segona tirada per estar-ne més segur.

Exemple: Els compassos que es van a comptar són de curts. Si a l'arribar als 26 compassos es sent la repetició del motiu musical del començament, ja es pot saber que la tirada té 25 compassos,

doncs el 26 correspon al primer compàs de la segona tirada. Al tornar a comptar, ja no es dirà 27 ni 1, si no que es dirà 2, 3, 4, etc. fins a 25.

En els llargs es farà la mateixa operació.

Hi ha tirades en què l'acabament de cada tirada es nota molt perquè la música queda suspesa uns moments tornant a començar al següent compàs. En aquest cas, hom para de comptar quan nota que la música es para, i el número on ha deixat de comptar és el total de compassos de la tirada. Però com sigui que hi ha altres sardanes en què l'acabament gairebé no es percep, essent molt fàcil que passi per alt, és necessari fixar-se amb el motiu musical del començament, del contrari no seria possible esbrinar el nombre de compassos de les tirades.

Una vegada ja es saben el nombre de compassos dels curts i llargs, ja es pot fer la repartició dels mateixos, d'acord amb les normes que a continuació s'expliquen.

NORMES PER A REPARTIR A L'ESTIL EMPORDANÈS

Per a repartir a l'estil empordanès s'ha de començar per tenir en compte el següent:

Que la sardana es comença a ballar en direcció a l'esquerra.

Que les tirades de la primera part es ballen plegades, sense interrupció, separant, naturalment, els curts dels llargs.

Que les tirades, tant de curts com de llargs, de la primera i segona parts, es comencen cap al lloc contrari del que s'hagi acabat la tirada anterior.

Que la segona tirada de llargs de la segona part s'ha d'acabar forçosament cap a l'esquerra.

Que les tirades de la tercera part s'han de començar i acabar cap a l'esquerra també.

Que les demés tirades és indiferent que acabin a l'esquerra com a la dreta.

Els compassos de la sardana es reparteixen segons el total de què es compon i, en aquest estil, a base de les següents reparticions:

- Repartició de 2 = Un dos
» de 3 = Un tres
» de 4 = Un quatre o bé 2 dosos
» de 5 = Un dos i un tres
» de 6 = 3 dosos
» de 7 = 2 dosos i un tres
» de 9 = 3 dosos i un tres

D'aquestes reparticions unes es diuen SENZILLES i les altres COMPOSTES.

Les senzilles són les de 2, 3, 4, (just) i 5, i es fan en les tirades de llargs en què és indiferent acabar cap a la dreta com a l'esquerra, i en les que, essent indispensable acabar a l'esquerra, veiem que fent aquesta mena de repartició s'acabarà cap a dit lloc.

Les compostes són les de 4 (2 dosos), 6, 7 i 9, i només es fan en aquelles tirades de llargs en què, essent indispensable acabar a l'esquerra, es vegi que fent repartició senzilla s'acabaria cap a la dreta.

Pel motiu exposat, les reparticions van aparellades de la següent manera:

- La de 2 amb la de 6
La de 4 (just) amb la de 4 (2 dosos)
La de 3 amb la de 7
La de 5 amb la de 9

De manera que si en les tirades que s'han d'acabar a l'esquerra, fent repartició senzilla veiem que s'acabaria cap a la dreta, farem la repartició composta que vagi de parella amb la senzilla.

O sigui que amb això, el que en realitat es fa és començar a repartir quatre compassos abans, excepte en les reparticions de 4.

(Continuarà)

Aquest número ha passat per la
prèvia censura militar

Efemèrides lleidatanes

per Lluís Roca i Florejachs, glossades per J. Font i Solsona

1 d'agost del 1518. — Els trompeters amb el pregoner de la paeria recorregueren la Ciutat fent la crida de convocar Consell General, amb l'objecte d'acordar la rúbrica del jurament, cerimonial de recepció, i demés actes per celebrar l'arribada d'en Carles I rei d'Espanya que per primera vegada visitaria la Ciutat de Lleida.

2 d'agost del 1373. — El Comte de Barcelona Pere III el de les Cerimònies, concedeix a la Ciutat de Lleida la ratificació d'un impost sobre el consum de vi, qual recaptació es destinava íntegra al sosteniment de l'Estudi General. Aquesta concessió reial afegeix que podien augmentar l'impost sempre que sigués convenient la millor dotació de les càtedres universitàries.

3 d'agost del 1408. — Fa entrada a Lleida, una comitiva palatina, formada pel rei de Navarra, el Comte de la Marca i el fill del Comte de Foix. La Paeria va demostrar la seva gentilesa amb els forasters fent-los-hi per presentalla, un barrilet de vi i vuit paons.

4 d'agost del 1413. — Lleida, s'havia declarat partidària del rei

que entronitzava la dinastia estrangera a Catalunya; en Ferran d'Antequera. Per això que defensant al foraster va alçar la bandera i entrà en acció guerrera atacant als exèrcits lleials del Comte Jaume d'Urgell. El dia 4 d'agost del 1413 va sortir la host formada per Lleida, camí de Balaguer. A la nit pernoc-taren a Termens.

5 d'agost del 1793. — Pren molta ressonància una qüestió suggerida a favor del Sant Hospital. La Comissió encarregada de resoldre l'afer és composta de dos grups. Un la clerecia i feligresos de Sant Llorenç i Sant Andreu. L'altra els de Santa Maria Magdalena i de Sant Joan. Les dues presidències són el senyor Bisbe (1) i el senyor Governador.

6 d'agost del 1546. — Ocupant la mitra episcopal, el Bisbe Februari, té lloc a Lleida la celebració d'un Concili, en el qual hi assistiren vuit prelats i resolgueren la ordinació de 16 cànons, tots referents a disciplina eclesíastica.

7 d'agost del 1747. — El Consell Municipal dóna resposta a l'In-

(1) En Geroni Maria de Torres, Bisbe de 1784 a 1816.

tendent militar del Principat de Catalunya, contestant-li el qüestionari que li havia tramés en referència especial a les construccions de Lleida.

8 d'agost del 1644. — La cort del rei d'Espanya Felip IV, trobava transitòriament a Lleida. Era la segona vegada que el susdit monarca espanyol passava per Lleida, si bé la primera no havia fet parada. Ara bé, aquesta segona vegada feia una setmana que a Lleida hi havien entrat els castellans, els «alabarderos» els «lacayos» i els «porteros» del rei espanyol es presentaren a la Paeria, reclamant les propines que a tot arreu els hi donaren en la primera vegada de parada en una localitat. Els Paers accediren bonament a la demanda dels servents palatins del monarca d'Espanya.

9 d'agost del 1399.—Un exemplar lleidatà l'honorable ciutadà Berenguer Gallart, disposa baix escriptura testamentària moltes disposicions en favor dels pobres de la ciutat i altres en bé del culte. Els lleidatans comentaren i elogiaren l'admirable actitud d'en Berenguer Gallart.

10 d'agost del 1696. — El virrei de Catalunya, Don Francisco Antonio de Velazco y Tobar, Condestable de Castella, havia ordenat que la relíquia custodiada al Monestir de les Avellanes, consistent en una Sandàlia de la Verga Santíssima, sigués entregada a la Catedral de Lleida fins a nova disposició. El dia 10 d'agost del 1696 sigués col·locada processionalment, l'esmentada relíquia en el sagrari de l'altar major de la seu, actuà en la solemne cerimònia el capítular Reverend Joan Berenguer.

Per aquest mes de setembre tampoc podem anunciar cap ballada de sardanes per estar compromesa aquests dies la cobla local. Per la ràdio i per la premsa anunciarem l'audició que es pugui donar amb quiscuna cobla forana.

ARBÓ GERMANS

ENCARRECS URGENTS

**Recaders diaris i personals de Barcelona a Lleida
i de Lleida a Saragossa (per ferrocarril) i retorn**

LLEIDA

Cavallers, 6, 3^{er}

BARCELONA

Comerç, 19 (prop Pau Iglesias)
Telèfon 16294

SARAGOSSA

Don Jaume I, 33
Telèfon 1779

Es reben encàrrecs per a tots els pobles que comprén la línia.